

De 10 werken voor het Leuvense stadsbestuur en OCMW

*Armoedebestrijding en wonen als topprioriteiten
voor de volgende legislatuur*

Leuvense prioriteitennota voor de
gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2012

Maart 2012

buurtwerk
't Lampeke

CAW
versterkt welzijn

Dit memorandum werd geschreven door

- Riso Vlaams-Brabant met de Leuvense projecten:
  - Project cliëntparticipatie, Brecht Goussey,
  - Buurtwerk en jongerenwerking Casablanca, Johan Fobelets en Bieke Nackaerts,
  - Bewegen op voorschrift, Patricia Decraene,
  - schoolopbouwwerk Kamileon, Martina Bagaric en Nadja Schils,
  - Buurtwerk en Vereniging waar Armen het Woord Nemen 't Lampeke, Sven Schroeders
- 1 Lieven Verlinde;
- CAW regio Leuven en inloopcentrum De Meander, Tinne Dierickx.

Dit memorandum wordt mee onderschreven door

- Amber vzw, begeleidingsdienst Bijzondere Jeugdzorg
- Arktos Vlaams-Brabant vzw
- CBE Open School
- De Wissel vzw, begeleidingsinitiatief Bijzondere Jeugdzorg
- De Dam vzw, begeleidingsinitiatief Bijzondere Jeugdzorg
- Velo vzw
- Vormingplus Oost-Brabant vzw
- Welzijnszorg vzw
- Welzijnsschakels vzw
- Welzijnsschakels Leuven
- Wijkgezondheidscentrum Ridderbuurt vzw
- Wijkgezondheidscentrum De Central vzw
- Wigwam vzw, kinderdagverblijf met zorgverbreding
- Wonen en Werken Opleiding vzw
- Wonen en Werken Tewerkstelling vzw

Info en contact

Liesbeth Smeyers
Eénmeilaan 2, 3010 Kessel-Lo
liesbeth.smeyers@risovlb.be
T 016 46 85 12 M 0496 33 70 60
www.risovlb.be

Maart 2012

Wie de campagne in de rest van Vlaanderen wil volgen: zie www.iedersstemtelt.be

De 10 werken voor Leuven zijn:

1. Een ambitieus en sociaal geïnspireerd woonbeleid!
2. Geen afsluiting meer van gas, water en elektriciteit!
3. Sport, cultuur en vrije tijd zijn geen luxeproducten!
4. Recht op een leefbare woonomgeving!
5. Een zorgzaam en respectvol activeringsbeleid in Leuven!
6. Recht op een gezond leven!
7. Verhoogde onderwijskansen!
8. Voldoende inkomen voor een menswaardig bestaan!
9. Een sterk uitgebouwde dienstverlening!
10. Een krachtadig en planmatig armoedebeleid!

De rode draad:

Participatie van de burger aan het beleid op alle domeinen!

1. Een ambitieus en sociaal geïnspireerd woonbeleid!

Onze oplossingen in een notendop

1. Stad Leuven behaalt in volgende legislatuur het BSO én zelfs meer!
2. Stad Leuven streeft in de sociale woonwijken naar een evenwicht tussen 'sociale mix' en 'voorrang geven aan kwetsbare groepen'
3. Stad Leuven zet 1 centraal inschrijvingsregister op voor kandidaat-sociale huurders
4. Stad Leuven voert de strijd op tegen leegstand en gebruikt hierbij het systeem van sociaal beheer
5. De stad Leuven voert de strijd op tegen discriminatie op de private huurmarkt
6. In geval van onbewoonbaarverklaring garandeert het lokale bestuur – via sociale huisvesting, gemeentelijke huursubsidies en/of extra woonbegeleiding – betaalbare en kwalitatieve herhuisvesting
7. Er komt een strategisch plan van aanpak inzake dak- en thuisloosheid.

Participatie en dialoog

Lokale besturen bieden financiële en logistieke ondersteuning aan participatie-initiatieven in de sociale huisvesting. Sociale huisvestingsmaatschappijen ontwikkelen volwaardige participatieplannen waarbij in belangrijke mate aandacht wordt geschonken aan de noden van de meest kwetsbare huurders.

2. Geen afsluiting meer van gas, water en elektriciteit!

Onze oplossingen in een notendop

1. Lokale besturen realiseren het recht op energie o.a. via de werking van Lokale Adviescommissies (LAC's) doen zij er alles voor opdat burgers niet worden afgesloten van gas, elektriciteit en/of water.
2. De stad initieert een investeringsprogramma voor de private huurmarkt, zowel gericht op energiebesparing als op verbetering van de structurele woonkwaliteit.
3. Bij sociale woningbouw wordt snel werk gemaakt van energiezuinige renovatie
4. Financiële tussenkomsten door de stad in bijdrage waterzuivering en andere verwarmingsbronnen zoals elektriciteit en gas

Participatie en dialoog

Energiemedewerkers en het LAC werken vraaggericht: ze luisteren naar de verhalen van mensen die afgesloten dreigen te worden van energie. Vanuit een luisteren naar hun situatie zullen ze juistere beslissingen kunnen nemen.

De werking van het LAC wordt geëvalueerd door hun klanten.

3. Sport, cultuur en vrije tijd zijn geen luxeproducten!

4

Onze oplossingen in een notendop

1. De kortingssystemen worden gebundeld in 1 duidelijk systeem en duidelijk gecommuniceerd
2. De stad Leuven stimuleert sportclubs en vrijetijdsaanbieders tot een goed onthaal met bijzondere aandacht voor de meest kwetsbare groepen.
3. De stad besteedt ook aandacht aan andere dan financiële drempels bij cultuurparticipatie
4. Ook in situaties van schuldbemiddeling of budgetbeheer moet er budget mogelijk zijn voor cultuur/sport/vrije tijd

Participatie en dialoog

Via de (bestaande) werkgroep vrijetijdsparticipatie wordt de stem van de meest kwetsbaren gehoord. Een pluim dus voor de stad en het OCMW.

Organiseer dialoogmomenten tussen welzijnswerkers/mensen in armoede en bestuursleden en/of trainers van sportclubs. Op die manier kunnen mensen (vragende partij) drempels signaleren en kunnen clubs (aanbodzijde) deze wegnemen.

4. Recht op een leefbare woonomgeving!

Onze oplossingen in een notendop

1. Blijven investeren in fysieke leefbaarheid
2. Blijvende inzet op basis- en gemeenschapsvoorzieningen in kwetsbare buurten (buurtwerk, sociale restaurants, buurtwinkels, ...)
3. Investeren in sociale cohesie en sociale netwerken in kwetsbare buurten.
4. Verhoogde aandacht voor sociale- en verkeersveiligheid en aanwending van inkomsten uit GAS boetes voor sociale stadsvernieuwing.

Participatie en dialoog

De stad maakt participatie binnen sociale huisvesting mogelijk waar het gaat over de inrichting van de openbare ruimte rondom de woningen.

Een sociaal effectenrapport wordt opgesteld bij het planningsproces van ingrijpende infrastructuurwerken en/of van andere ingrepen die een grote impact hebben op het wonen en samenleven in wijken en buurten. Dit rapport wordt opgesteld in samenwerking met lokale stakeholders, waaronder ook de maatschappelijk meest kwetsbare bewoners. Indien blijkt dat deze plannen een sociaal deficit (bvb. sociale verdringing) tot gevolg hebben, worden ze bijgestuurd, bijvoorbeeld door tijdig afdoende compenserende maatregelen te nemen.

In voortdurende samenspraak met lokale stakeholders in al hun diversiteit (senioren, jongeren, gezinnen met kleine kinderen, handelaars, gemeentelijke diensten, wijkagenten, buurt- en opbouwprojecten, verenigingen waar armen het woord nemen, wijkverenigingen, scholen, enz.) monitoren lokale besturen het samenleven in buurten en wijken.

De stad kan experimenteren met wijkgebonden participatiebudgetten. Zo geven maatschappelijk kwetsbare groepen mee vorm aan de leef- en woonkwaliteit van hun buurten en wijken.

Gegarandeerde en ondersteunde aanwezigheid van maatschappelijk kwetsbare groepen in de gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening (GECORO).

5. Een zorgzaam en respectvol activeringsbeleid in Leuven

Onze oplossingen in een notendop

1. Stad Leuven en het OCMW geven maatschappelijk kwetsbare mensen kansen door hen in dienst te nemen.
2. Stad Leuven en het OCMW hanteren de sociale clausule bij openbare aanbestedingen.
3. Stad Leuven en het OCMW investeren meer in integrale trajectbegeleiding van kwetsbare mensen.
4. Stad Leuven en het OCMW geven een brede invulling aan het begrip activering. Het perspectief van kwetsbare groepen krijgt hierin een prominente plaats.

Participatie en dialoog

Bij de opmaak van het beleidsplan werkgelegenheidsforum krijgt de stem van kwetsbare groepen een volwaardige plaats. Ook bij de uitvoering en de evaluatie ervan wordt de participatie gegarandeerd. Het werkgelegenheidsforum bedt de participatie van kwetsbare mensen structureel in hun werking in

6. Recht op een gezond leven!

Onze oplossingen in een notendop

1. Betaalbare eerstelijnsgezondheidszorg voor kwetsbare mensen.
2. Preventie- en promotiecampagnes op maat
3. Aangepaste beweegkansen en ondersteuning hierbij voor kwetsbare mensen.
4. De stad stimuleert sectoroverschrijdende samenwerking

Participatie en dialoog

MKG zijn zelf vragende partij om mee een Leuvens gezondheidsbeleid uit te tekenen. Gezondheid ligt hen immers nauw aan het hart. Dit kan via een goed begeleide dialoog. MKG kunnen zelf best de drempels aangeven die ze ervaren bij een aanbod van 'bewegen en sporten'.

7. Verhoogde onderwijskansen!

Onze oplossingen in een notendop

1. Bevorderen van duidelijke informatie
2. Een goede afstemming en samenwerking met het LOP, zowel op niveau van LO als SO.
3. Een breed en toegankelijk buitenschools aanbod, op niveau van LO én SO.

Participatie en dialoog

Gelijke onderwijskansen realiseren gaat zowel over de directe kansen die elk kind geboden wordt binnen het onderwijssysteem als de kansen die de omgeving van het kind krijgt om ondersteuning te bieden, uit te dagen, te bevestigen of een aangename woon-, speel- en leefomgeving te bieden. Kant-en-klare oplossingen bestaan bijgevolg niet en geen enkele partij kan hier alleen voor de oplossing zorgen. Actief betrekken van de ouders (naast scholen en partners) is daarom essentieel om geschikte pistes te ontwikkelen.

Een passend antwoord vinden op de grote vraag naar goede en verstaanbare informatie en naar efficiënte informatiedoorstroming gebeurt bij voorkeur in nauwe samenspraak met de groepen die deze nood signaleren.

Een buitenschools aanbod uitbouwen dat de meest kwetsbare groepen hier op een positieve manier een plaats in geeft, kan enkel passend vorm krijgen, als hun stem hier daadwerkelijk in gehoord wordt, als de drempels en noden die zij aanbrengen hierin mee verwerkt worden.

6 8. Voldoende inkomen voor een menswaardig bestaan!

Onze oplossingen in een notendop

1. Aanvullende steun gebruiken om het leefloon op te trekken tot aan de armoedegrens (budgetstandaard).
2. Aanvullende steun inzetten voor personen die geen cliënt zijn van het OCMW om de kloof met de armoedegrens te dichten.
3. De stad en OCMW straffen samenwonen niet af.

9. Een sterk uitgebouwde dienstverlening

Onze oplossingen in een notendop

1. Het OCMW investeert in proactieve dienstverlening met bijzondere aandacht voor mensen die in een toestand van onderbescherming verkeren.
2. Stad Leuven en het OCMW investeren in de vorming van hun medewerkers op vlak van het leefwereldperspectief van maatschappelijk kwetsbare mensen en dit binnen alle geledingen van hun organisatiestructuur.
3. Stad Leuven en het OCMW maken werk van de structurele inbedding van directe beleidsparticipatie van hun doelpubliek bij de planning, uitvoering en de evaluatie van hun aanbod en bij de evaluatie van de kwaliteit van hun dienstverlening. Zij betrekken hierbij andere relevante actoren die actief zijn op vlak van basisdienstverlening.
4. Het OCMW verlaagt de dossierlast van maatschappelijk werkers zodat er tijd vrijkomt om proactief te werken en de participatie van de cliënt in de individuele hulpverleningsrelatie te verhogen.

Participatie en dialoog

Cfr. voorstel 3: lokale overheden brengen maatschappelijk kwetsbare mensen samen om de dienstverlening op continue basis zowel te evalueren als te verbeteren. Dit kan door formele en laagdrempelige participatie-initiatieven zoals een ombudsdienst – brievenbus – cliëntenraad – dialoogmomenten.

10. Een krachtadig en planmatig armoedebeleid!

Onze oplossingen in een notendop

De stad en het OCMW maken een integraal plan voor armoedebestrijding. Dit gebeurt op basis van een op te volgen armoedebaarometer en geeft aanwijzingen voor een armoedetoets. Mensen in armoede worden hierbij betrokken.

Participatie en dialoog

De verschillende politieke partijen moeten zich ertoe verbinden om bij het opstellen van dit armoedebestrijdingsplan en zijn instrumenten, alle relevante lokale partners hierbij te betrekken, in de eerste plaats verenigingen en groepen van mensen in armoede. Maar ook bij de verdere uitvoering, evaluatie en bijsturing van het plan evenals van de strategische meerjarenplanning moeten partners als armoedeverenigingen, buurt- en opbouwwerkprojecten, sociale middenveldorganisaties actief betrokken worden. Zo krijgt de kijk van kwetsbare mensen een volwaardige plaats.

7

IEDERS STEM TELT!

Maatschappelijk kwetsbare groepen mengen zich in het verkiezingsdebat

8

Eén op 7 mensen leeft in armoede in België. Het aantal geboorten in een kansarm gezin stijgt overal in Vlaanderen, maar veel meer in Vlaams-Brabant. Armoede is geen marginaal fenomeen meer, maar tast alsmaar bredere lagen van de bevolking aan. Toch merken we dat armoedebestrijding in verkiezingscampagnes vaak naar de achtergrond verdwijnt. Politieke partijen komen liever naar buiten met mooie investeringsprojecten voor het ruime publiek dan met oplossingen voor problemen waar mensen in moeilijkheden echt van wakker liggen.

Het project Ieders stem telt!

Met het project 'Ieders stem telt' willen we daar verandering in brengen. Armoede bestrijden vergt immers politieke maatregelen, ook op het lokale bestuursniveau.

Wat willen we bereiken?

We willen enerzijds de stem van al deze mensen uitdrukkelijk laten klinken in de lokale stembuslag! Anderzijds willen we ervoor zorgen dat de beleidsprioriteiten en de noden van maatschappelijk kwetsbare groepen hoog op de politieke agenda van het lokale verkiezingsdebat geraken.

We doen dit niet alleen in Vlaams-Brabant, ook in alle andere Vlaamse provincies en in de grootsteden Antwerpen, Brussel en Gent geven mensen hun mening over wat nodig is om menswaardig te leven en hoe lokale besturen hier aan kunnen bijdragen.

Hoe doen we dit?

In heel Vlaanderen slaan meer dan 100 organisaties de handen in elkaar om het project 'Ieders stem telt' vorm te geven. Al deze organisaties werken samen met mensen in kwetsbare posities in de samenleving, in uiteenlopende contexten: in buurt- en opbouwwerkprojecten, in verenigingen waar armen het woord nemen, in centra voor algemeen welzijnswerk, inloopcentra, via jongerenwerkingen, vormingswerk... In de voorbije weken verzamelden we in Vlaams-Brabant met al die organisaties voorstellen. We goten ze telkens in een **lokaal memorandum op maat van de steden Halle, Leuven, Tienen en Vilvoorde**. Ook maken we een **memorandum voor alle Vlaams-Brabantse politici**. Die teksten sturen we in maart rond naar alle politieke partijen en zijn te vinden op de website www.iedersstemtelt.be.

Politici bekennen kleur

Vanaf september 2012 opent 'Ieders stem telt' het publieke debat. Op verschillende plaatsen gaan onze groepen in debat met lokale politici en lijsttrekkers. Dan is het tijd voor hen om kleur te bekennen en aan het ruime publiek te vertellen welke sociale beleidsprioriteiten zij willen realiseren.<

De sociale stemtest

De sociale stemtest is een ander instrument om daar achter te komen. Naar analogie met 'doe de stemtest', nodigt de sociale stemtest iedereen uit het eigen standpunt over sociale thema's af te toetsen aan dat van de verschillende politieke partijen. Zo krijg je individueel stemadvies. Deze stemtest is on line vanaf 1 september 2012 op www.socialestemtest.be.

En wat na 14 oktober

Na 14 oktober 2012 begint het echte politieke werk: lokale beleidsmakers aanporren tot kordaat sociaal beleid. Want lokale besturen kunnen écht wel het dagelijks leven verbeteren voor mensen en gezinnen die het moeilijk hebben in hun stad of gemeente.

